

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

09 Şubat 2012 Perşembe

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

09 Şubat 2012 Perşembe

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı (1/567) ve alt komisyon oluşturulması için karar alınması	1:17

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:17
Tümü Üzerinde Görüşmeler		1:17
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	Şanlıurfa	1:4, 10
Süleyman ÇELEBİ	İstanbul	4:7, 16
Ruhsar DEMİREL	Eskişehir	8:9
Mehmet DOMAÇ	İstanbul	10:11
Kemalettin AYDIN	Gümüşhane	11
Mahmut ARSLAN (Hak-İş Genel Başkanı)		13:14
Ferhan TENCEL (Türk-İş Hukuk Müşaviri)		14
Necdet OKCAN (DİSK Hukuk Müdürü)		14:15
Bülent PİRLER (TİSK Genel Sekreteri)		15:16
TOBB Temsilcisi		16:17

Açılma Saati: 14.09

Kapanma Saati: 15.06

BİRİNCİ OTURUM

09 Şubat 2012 Perşembe

Açılma Saati: 14.09

BAŞKAN: Cevdet ERDÖL (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: Sevim SAVAŞER (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Saygıdeğer Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum kuruluşlarının, sendikalarımızın değerli temsilcileri, değerli bürokrat arkadaşlar, medya mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çalışma hayatımızın çok önemli kanunlarından birisi olan Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine başlayacağız. Daha önceden, başlamadan önce bir konuyu izah etmem gerekiyor. Bu çok önemli bir kanun tasarısı. Bunun sosyal paydaşları oldukça fazla. Bu, toplumumuzun büyük kesimini ilgilendiriyor. Bu kadar önemli bir kanunun tabii bize gelir gelmez gündeme alınmasını bazı arkadaşlarımız doğrusu yadırgayabilir ama biz burada değerli arkadaşlarımızla, başta Sayın Çelebi olmak üzere görüşerek bunun daha detaylı çalışılması gerektiği, belki sosyal tarafların söyleyeceği başka şeyler de olabilir düşüncesiyle ve tali komisyonlara zaman kazandırmak maksadıyla biz bu Komisyon toplantımızı yapalım, genel önerilerimizi ve sendikaların taleplerini alalım kısaca ama benim şahsi kanaatim bu kanunun bir alt komisyon tarafından, oluşturacağımız alt komisyon tarafından detaylı incelenerek bir rapor hazırlanması şeklinde olacak.

Bu vesileyle ben katkı verecek olan tüm paydaşlarımıza, tüm milletvekili arkadaşlarımıza, tüm bürokratlara şimdiden teşekkür ediyorum. Çok önemli bir kanun tasarısı olduğunu tekrar vurgulamak isterim.

Ben bu meyanda bir açış konuşması için Sayın Bakanımızın mikrofonunu açacağım ve ardından bu konudaki arkadaşlarımızın görüşlerini alıp toplantımızın nasıl cereyan edeceğini kendilerinin oylarına sunacağım.

Buyurun Saygıdeğer Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun değerli üyeleri, sendikalarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı'nın görüşülmesi vesilesiyle huzurlarınızdayız. Bu vesileyle hepinizi en içten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyada sendikal hareket Sanayi Devriminin ardından gittikçe ağırlaşan çalışma şartlarını daha insancıl seviyelere çekmek ve emeğin sömürülmesine karşı çalışanların dayanışması sonucu doğmuş ve demokrasilerin vazgeçilmezi olmuştur. Türkiye’de de endüstriyel ilişkilerin gelişmesine paralel olarak sendikalaşma konusunda önemli mesafeler katedilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemi ile cumhuriyetimizin ilk yıllarında “cemiyetler” ve “dernekler” şeklinde filizlenen sendikal hareket demokrasimizin gelişimine paralel olarak da özellikle 1950’li yıllardan sonra kurumsallaşma sürecine girmiştir.

Ülkemizde sendikal haklar ilk kez 1947 tarihli 5018 sayılı Sendikalar Kanunu ile düzenlenmiş, 1961 Anayasası ile de anayasal güvence altına alınmıştır. 1963 yılında ise çıkarılan 274 sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu yürürlüğe girmiştir. Ancak her alanda olduğu gibi 1980 ihtilaliyle birlikte askıya alınan sendikal süreç, 1983 yılında 2821 ve 2822 sayılı yasaların yürürlüğe girmesiyle yeniden işlemeye başlamış, sendikalar ve konfederasyonlar yeni kanunların esasları doğrultusunda faaliyete geçmişlerdir. Bu kanunlarla, yani 2821 ve 22 sayılı kanunlarla iş kolu sendikacılığı ile iş yeri ve işletme toplu iş sözleşmesi benimsenmiş, üyelikte ve istifada noter koşulu getirilmiş, iş kolu sayısı yirmi sekiz olarak belirlenmiş, toplu iş sözleşmesi yapabilmek için ülke genelinde yüzde 10 iş kolu barajı getirilmiştir. Özetle, olağanüstü koşullar altında kabul edilmiş olan bu kanunlar, örgütlenme ve toplu sözleşme alanında önemli sınırlamalar getirmiş, çalışma hayatını, endüstriyel ilişkileri âdeta vesayet altına almıştır. Aradan geçen yirmi dokuz yıl içerisinde bazı değişiklikler yapılmışsa da bu değişiklikler örgütlenme ve toplu pazarlık alanında yeterli ve köklü çözümler ne yazık ki üretememiştir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye son yıllarda her alanda çok ciddi atılımlar gerçekleştirmiştir. Bu süreçte, başta Anayasa olmak üzere, toplumumuzun üzerine çöreklenmiş antidemokratik mevzuatlar, çağın gerekleri ve milletin beklentileri istikametinde yeniden ele alınmaya başlanmıştır. 12 Eylül darbesinin antidemokratik zihniyetini yansıtan 2821 ve 2822 sayılı yasaların sosyal taraflarla birlikte masaya yatırılması, ülkemizin demokrasi çitasının daha da yükselmesi adına son derece önemlidir çünkü mevcut mevzuat milletimizin demokrasi ve örgütlenme özgürlüğü noktasındaki taleplerini, ülkemizin gelişme potansiyelini ve çalışma hayatımızın beklentilerini karşılamaktan uzaktır.

Türkiye’nin artık, demokrasiyi özümseyen, örgütlenmenin önünü açan, çalışma hayatının tüm dinamiklerini kucaklayan, AB ve ILO standartlarına uygun, ülke gerçeklerini gözeten yeni bir sendikal mevzuata ihtiyacı olduğu her kesim tarafından açıkça ifade edilmektedir. Değişen ve gelişen Türkiye’miz için bu bir zorunluluktur. Bunu temin etmek için sosyal taraflarla diyalog içerisinde birçok toplantı gerçekleştirdik ve büyük oranda uzlaşmayla hazırladığımız Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı’nı huzurlarınıza getirmiş bulunuyoruz. Avrupa Birliği müzakere sürecinde 19’uncu Fasl’ın

açılma kriteri olan ve endüstriyel ilişkilere yeni, çağdaş ve demokratik bir boyut kazandıracağına inandığımız bu tasarı yasalaştığında, ülkemiz ve çalışma hayatımız, darbelerin tortularından birini daha sırtından indirmiş ve Türkiye demokrasi yolunda önemli bir mesafe daha katetmiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu noktada, tasarının neler getirdiğini ana hatlarıyla sizlerle paylaşmak istiyorum. Sendika kuruculuğunda fiilen çalışır olma, Türk vatandaşı ve okuryazar olma şartı kaldırılmaktadır. Sendikaya üyelikte ve üyelikten çekilmede aranan noter şartı kaldırılmaktadır. Aynı iş kolunda ve aynı zamanda farklı iş yerlerinde çalışan işçilere, birden çok sendikaya üye olma hakkı sağlanmaktadır. Sendikaların denetiminde devlet kurumları rol almayacak, sendikaların denetimi bağımsız denetçiler tarafından yapılacaktır. Cezaların şahsiliği ilkesi gereği, sendika yöneticilerinin suç işlemesi durumunda ilgili şahıs sorumlu tutulmakta, sendikaların tüzel kişiliği korunmaktadır. Sendikalarımız, uluslararası işçi ve işveren kuruluşlarının kurucusu olabilecek, dış temsilcilik açabileceklerdir. Sendika üyelik yaşı 16'dan 15'e indirilmektedir. Sendikaların kanunda belirtilen sınırlamalara uymak ve tüzüklerinde belirtmek kaydıyla faaliyetlerini serbestçe yapmalarına imkân tanınmaktadır. İş kolu tespit talebi ve buna ilişkin açılan davalar yetki işlemlerinde bekletici sebep olmaktan çıkarılmaktadır. İşten ayrılan bir işçinin sendika üyeliğinin bir yıl daha devam etmesi sağlanmaktadır. Sendikalarımıza mesleki eğitim, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal sorumluluk ve istihdam politikalarına ilişkin çerçeve sözleşmesi yapma imkânı sağlanmaktadır. Grup toplu iş sözleşmesi ile ilgili yasal düzenleme yapılarak aynı iş kolunda faaliyet gösteren iş yerlerinde tek bir toplu iş sözleşmesinin yapılması ile ilgili kanuni boşluk giderilmektedir. İş kolu sayısı 28'den 18'e, iş kolu barajı yüzde 10'dan yüzde 3'e, işletme barajı ise yüzde 50+1'den yüzde 40'a indirilmektedir. En çok üyeye sahip konfederasyonun yanında, uyuşmazlığın tarafı olan konfederasyonların da Yüksek Hakem Kurulunda temsili sağlanmaktadır. Grev yapılamayacak işler ve iş yerleri azaltılmakta ve temel kamu hizmetleriyle sınırlandırılmaktadır. Grev ve grev benzeri eylemlere ilişkin Anayasa'da yapılan değişiklik tasarıya yansıtılmaktadır. Grev esnasında iş yerlerine verilen zarardan sendikanın değil, zararı veren kişilerin sorumlu olması hükme bağlanmaktadır. Kısaca bahsettiğim düzenlemelerin yanında, daha bir çok düzenlemeyi çalışma hayatına kazandırmayı hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada, demokrasinin dinamosu olan örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması noktasında 24'üncü Dönem Parlamentosu olarak önemli bir adımı hep birlikte atıyoruz. Unutmayalım ki, demokrasisi iyi işleyen bir ülkenin çalışma hayatındaki barış, üretim ve huzur, istikrar kalıcı olur. Hükûmet olarak sosyal tarafların da katkılarıyla hazırladığımız bu tasarının yasalaşması durumunda cumhuriyetimizin, demokrasimizin, çalışma hayatımızın ve örgütlü toplum yapımızın önemli kazanımlar elde edeceğine inanıyoruz. Bu teklifin yasalaşmasıyla birlikte AB müzakere sürecinde de önemli bir kilometre taşı daha geride bırakılmış olacak.

Az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi yasanın... Tabii ki otuz yıllık bir yasadan bahsediyoruz, değiştirilemeyen bir yasadan bahsediyoruz. Ve Bakanlık düzeyinde yaptığımız önemli değerlendirmeler, tartışmalar, Başbakanlık veya Hükûmet düzeyinde yasanın daha farklı bir gözle ele alınması süreçleri yaşandı ve bugün de Parlamentoda Komisyonunuzun huzuruna gelmiş bulunuyor. Tüm bu evrelerde farklılıklar içermektedir yasal düzenleme. Bunlarla ilgili, Komisyonumuz alt komisyon olarak -Sayın Başkan ifade ettiği için söylüyorum- yasanın önemine binaen ve toplumun çok önemli kesimini, endüstriyel ilişkilerimizin tümünü ilgilendirmesi açısından biz de Hükûmet olarak böyle bir bakış açısına sıcak baktığımızı ve işin ehli arkadaşlarımız tarafından, ki Komisyonun zaten tümü öyle ama özellikle, bizzat endüstriyel ilişkiler içerisinde bulunmuş arkadaşlar tarafından alt komisyonda taraflarla bir kez daha konuşulmasının yararlı olacağı inancı içerisindeyiz. Ve mevcut hedeflediğimiz ölçekteki bir yasanın Komisyon tarafından, varsa eksiklerinin giderilmesi konusunda önemli katkılar sunulacağı inancıyla Komisyona başarılar diliyorum ve tasarı görüşmelerinin başarıyla geçmesini temenni ediyor, hepinize de saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, bu konuda öncelikle milletvekili arkadaşlarımızın fikirlerini almam gerekiyor. Eğer “Tasarı, yok, alt komisyona gitmesin, biz görüşmelerine devam edelim.” dersek sosyal paydaşlarımıza daha uzun süreli zaman vermek durumundayım konuşma için, “Yok, biz gerçekten bu kanaatteyiz, alt komisyon oluşturabiliriz.” derse tabii ki buraya kadar gelmiş olan sosyal paydaşlarımızı da kısaca dinlemek arzusu içerisinde olacağım. Onu peşinen söyleyeyim. Milletvekili arkadaşlarımızın fikirlerini almak isterim ben.

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın milletvekili arkadaşlarım, sosyal tarafların çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; tabii, Sayın Başkan öncelikle dün akşam yaşanan, Meclisteki gerilim nedeniyle bugünkü bulunduğumuz atmosfer çok rahat bir atmosfer değil. Buraya yansımayacağını, buranın çok daha farklı bir sosyal diyalog mekanizmasının olduğu bir yapı olduğunu biliyorum.

BAŞKAN – Burada iki mikrofon var Sayın Çelebi, burayı tutsanız orası var, orayı tutsanız burası var ama böyle bir şey olmadı burada, olmaz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Tamam, yani o nedenle de söylüyorum.

BAŞKAN – Biz onu, hatırlamak da istemiyoruz o tip olumsuzlukları efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Evet, dün büyük bir talihsizlik, dün aklımda büyük bir saldırı süreci yaşandı Mecliste. Onu ben buradan kınıyorum ama özellikle şimdi burada konuşacağımız konu bu değil.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Süleyman Bey, son cümleiniz ilk cümleinizi...

BAŞKAN – Lütfen sesini kesmeyelim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Ben görüşlerimi söylüyorum. Lütfen siz müdahale etmeyin, Başkan var orada.

BAŞKAN – Müdahale etmeyin. Ne mikrofonu kapatın...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Sizin müdahale etme hakkınız yok, Başkan var, müdahale eder bana.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Hem saldırıyorsunuz...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Yani sizin böyle müdahale etme hakkınız yok.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, burası ihtisas komisyonudur. Yaklaşık on yıldır biz burada tatlılıkla bu işleri götürüyoruz. Sosyal taraflarımızın...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Yapabileceğim en asgari düzeyde bunu sunmaya çalıştım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Devam edin efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Yani bunun böyle bilinmesini ve bu algıyla olayın değerlendirilmesini öncelikle diliyorum.

Sizinle konuştuk, aynen katılıyorum -telefon görüşmesinde de bulunduk- bu yasanın bir alt komisyona gitmesi konusundaki bizim de irademiz böyle çünkü konuştuğumuz yasa çok kapsamlı bir yasadır ve gerçekten tüm sosyal tarafların en geniş şekilde dinlenmesi gereken bir yasa.

Sayın Bakan da biliyor, DİSK Başkanlığı sürecinde beraber olduk. Ondan önce de bu yasa konusunda Türkiye’de çok ciddi çalışmalar oldu Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önceki hükûmetler döneminde oldu, defalarca sosyal taraflar bir araya geldi. Yani burada yapılan çalışma, sanıyorum şuraya evrakları dizsek, koysak -burada buna şahit olan arkadaşlarım da var- inanın burası kaldırmaz. Toplantılar yaptık, diyaloglar aradık, çalışmalar yaptık defalarca bu konunun uzmanları, bilimsel insanlar ama bir türlü bu yasa Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmedi. Bugün en azından gelmiş olması bir adım. Gecikmiştir, oldukça uzamıştır ama şuraya gelmiş olması bile, bugün konuşuyor olmak bile bir adım çünkü burada çekilen çileler var, sıkıntılar var ve örgütlenme özgürlüğünü yok eden bir sendikal düzenle Türkiye sendikal hareketi karşı karşıyadır. Doğru, önemli bir tarihçeyi Sayın Bakan sundu. Bu tarihçenin içinde başka olumlu yanları da var. Sendikal örgütlülük Türkiye’de 1980 darbesi sürecine bakıldığı zaman Türkiye’nin nüfusu yaklaşık 44 milyondur, örgütlü işçi sayısı –aktif sendikalıdan bahsediyorum- 2,5 milyondur. Bugün Türkiye’nin nüfusu 74 milyon, aktif sendikalı işçi sayısı 650 bin. Sayın Bakan diyecek ki: “900 bin.” 900 bin rakamının resmî, Bakanlıktaki rakam olduğunu düşünüyorum. Sözleşmeden yararlanan gerçek niteliğe bürünmüştür

bahsediyorum, 650 bin civarında bir rakamdan bahsediyoruz. Sendikalı örgütlülüğün bu kadar yok olduğu bir noktadadır Türkiye sendikal hareketi ve bu üç konfederasyonun bağımsız sendikaları da buna kattığımızdaki temel yapısıdır bu söylediğim sayı. Onun için gerçekten bütün çalışma yaşamını ilgilendiren bir yasadan bahsediyoruz. Çok kapsamlı da bir yasa ama maddelere geçmeyeceğim burada, bugün bir madde değerlendirmesi, şu madde şundan, bu madde bundan diye bir analize girmeyeceğim ama bu maddeyle ilgili sosyal tarafların görüşleri alınması konusunda daha önceki kamu çalışanlarıyla ilgili yasada da söyledim, burada da söyledim, sosyal tarafların görüşleri alınıyor ama Sayın Bakan onları dikkate alarak Bakanlar Kuruluna da sunuyor, daha önce de Bakanlığı döneminde sundu, bizim bir Bursa Mutabakatı' mız vardı, orada başka güç dengeleri müdahale etti ve birkaç bakan o yasaı engelledi; sonra Agâh Kafkas Arkadaşımız tarafından bir kanun teklifi olarak komisyonlara kadar geldi, orada yasa kadük oldu.

BAŞKAN – Yok, Komisyonun çalışmasını yapmıştık Sayın Çelebi, siz de katılmıştınız tahmin ediyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Yaptık, evet, evet yani ondan sonra diyorum kadük oldu.

BAŞKAN – Genel Kurul safhasında kadük oldu doğru.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (Devamla) – Evet, onu söylüyorum yani yasa o dönemde de -geçmiş dönem için söylüyorum- yasalaşmadı.

Şimdi, yeniden sosyal taraflar... Defalarca biliyorum, daha önceki Çalışma Bakanı döneminde de Sayın Dinçer döneminde de son bir mutabakata geldik yine Abant'ta, her şey bitti, Sayın Başbakana sunacağız. Sonra yine son dakikada bir müdahale daha oldu, yine akamete uğradı. Sonra yeniden Sayın Bakanımız göreve başladı, yine sosyal taraflarla bir araya geldi. Emek verildiğini biliyorum ama Bakanlığın sunduğu teklifle Bakanlar Kurulundan çıkan tablo aynı değil.

Ben biliyorum, birçok ticaret odası yöneticisi, sanayi odası yöneticisi milletvekillerimizi arıyorlar, “Eyvah, yandık, aman ha bu yasaya Bakanlar Kurulundan gelen...” Şimdi, onun için yüzleşmeye alt komisyonlarda ihtiyaç var, bunu onun için söyleme gereğini duyuyorum. “Yandık, bittik. Bu yüzde 10 yüzde 3'e inmiş. Bundan sonra önüne gelen sendika açacak, Türkiye sendikal hareketi, sanayi ilişkileri, Türkiye'de yatırım yok olacak. Aman ha, dikkat edin bunu mutlaka yüzde 3'ten yüzde 5'e bir çıkarmak lazım. Noteri kaldırmak lazım yani noter şartı kaldırılıyor teklifte, bunu yeniden geri getirmek lazım.” gibi birçok arkadaşımıza, bizim arkadaşlarımıza her yerde kulisler atılıyor, bunu biliyorum. Onun için, bu anlamda burada yüzleşmeye ihtiyacımız var. Şimdi, yasa değiştiğinde sanılıyor ki yüzde 10'dan, ne kadar güzel yüzde 3'e iniyor ve yüzde 3'e inildi de hâlen ne konuşuyorlar? Yüzde 7'yi atıyorsunuz. Hayır, bazı iş kollarında bu yüzde 15'e tekabül ediyor. Bunları tek tek, madde madde geldiğinde konuşacağım. Doğru bir şey yapılıyor. İş kolları belki dünyada hiçbir şekilde olmayan bir noktada bizde iş kolları var. Yani şeker iş kolu diye, işte askerî iş kolu diye bizde

birçok iş kolları üretilmiş. O iş kollarının aşağı çekilmesi, birleştirilmesi önemli ama örneğin ulaştırma sektöründe bir iş kolu, bir iş koluna geliyor. Bir örnek vereceğim, daha fazla detay olmasın diye, bir ön bilgi olsun diye bunu söylüyorum: Şu anda büro iş kolunda yüzde 10 barajla 41 bin kişiyi -daha önceki sistemden bahsediyorum- kaydeden sendika yüzde 10 barajını aşıyordu.

Şimdi yeni sistemde yani bu teklif edilen sistemde büro iş kolunda bir sendika barajı aşabilmesi için yüzde 3' ü, 81 bin kişiyi kaydetmesi lazım.

Şimdi deniliyor ki: "Beş yıl, biz buna şu anda yani ehliyet sahibi olan, sözleşme yapma imkânı olan sendikalara beş yıl süre tanıyoruz, beş yıl içinde kendilerini onarsınlar." Sendika Yasası içerik doğru olsa belki düzelir ama bu getirilen düzenleme... Daha fazla detaya varmamak için söylüyorum, altını çizerek söylüyorum, burada her uzmanla da tartışmaya varım, alt komisyonda da o uzmanların gelmesini özellikle Çalışma Bakanlığından diliyorum ve istiyorum. Bu konunun sosyal taraflarının özellikle olmasını istiyorum. Bu getirilen düzenleme... İyileştirmeler var, bunları reddedecek durumda değiliz. Bu konuda muhalefet partisi olarak bu iyileştirmeler konusunun her adımına destek vereceğiz. İyi atılacak her adıma bir muhalefet yapısı içerisinde bakmayacağız. Çok net, bu yasaya Türkiye'de ihtiyaç olduğuna inanıyorum ve bunun olgunlaşması konusunda her türlü katkıyı vereceğiz ama prensip olarak şunu söylemek istiyorum ki: Bu yasa hem ILO sözleşmelerine hem de uluslararası sözleşmelere aykırı, Anayasa'nın 90' ıncı maddesine aykırı bir düzenlemedir. Bu gene Avrupa sosyal şartlarının gereklerine aykırıdır. Burada tekrar alt komisyon olarak Adalet Komisyonunda görüşülüyor olması burada da irdelendiğinde görülecektir ki orada da Avrupa müktesebatına, ILO standartlarına aykırı birçok düzenlemenin de burada yer aldığını hep beraber görmüş olacağız. Dolayısıyla bunu onarmak adına görev düşüyor. Bunun tamamlanması adına hepimize görev düşüyor. Burada iyi niyetle yani çok önemli bir yasadaki bahsediliyor gerçekten Bakan da bunu söyledi ben de aynen katılıyorum. Çalışanlar açısından önemli. Gündemimizde de çok temel yasalar var. Bunlardan bir tanesini daha önce görüşmüştük Plan Bütçe Komisyonunda şu anda alt komisyonda kamu çalışanlarıyla ilgili düzenleme. İntibak var bugün Sayın Bakan bununla ilgili sunumunu yaptı. Dolayısıyla bu da çalışma yaşamını ilgilendiren önemli bir konudur. Bunun için şöyle bir yanda olmayacağız hani alt komisyona gitsin saldım çayıra mevlam kayıra değil. İvedilikle görüşülmesini, ivedilikle sonuçlanmasını ve bir an önce Meclis gündemine taşınması konusunda bütün gayreti, bütün enerjiyi vereceğimize inanıyorum. Bütününe ilişkin söylediklerim. Grev yasakları birçok alanda devam ediyor, özellikle bazı sektörde uluslararası sözleşmelere aykırı grev yasakları da var. Maddenin içeriğine girmiyorum şu anda Sayın Başkan ama bütününe ilişkin eksiklikler var, bu eksikliklerin hem alt komisyonda uzmanlık komisyonu olarak görüşülmesinde hem de diğer bizim komisyonda da en geniş şekilde sosyal tarafların bu konuda görüşlerinin alınmasını diliyorum, hepinize saygıyla sevgiyle bir kez daha selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Biz tabii Sayın Çelebi'ye DİSK Genel Başkanlığı döneminde de bu salonda çok defa görüştük, kendilerini Genel Merkezlerinde de ziyaret etmiştik, pek çok konuda önemli katkıları olmuş sendikal hareketin duayenlerinden birisi olarak şimdi milletvekili olarak Komisyonumuza da mutlaka bu kanuna da katkı verecektir diye düşünüyorum.

Kendilerine teşekkür ediyorum.

Ama şunu hemen arz edeyim ki bu kanunu erkence bizim gündeme almamız zaten işi saksaklayalım, geciktirelim diye değil bir an önce en uygun şartlarda, en iyi şartlarda bir kanun hazırlayabilelim diye zaman kazanmak için idi. Bundan dolayı bu niyetimizden lütfen şüphe etmeyiniz.

Adalet Komisyonu ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu malum oldukları üzere bu kanunda tali komisyon. Ben bugün Adalet Komisyonu Başkan Vekilini ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanımızın kendisini bilgilendirerek kendilerinden katkı beklediğimizi ifade ettim. Zaten Avrupa Birliği Uyum Komisyonundan da değerli bir arkadaşımızın burada olduğunu biliyorum.

Şimdi Sayın Domaç...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Ben Genel Kurula ineceğim, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tamam, buyurun efendim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Kıymetli hazırın hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki bu Komisyonun iki haftadır gündemindeki konular çok önemli ama ben Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bir konuyu tekrar tekrar her söz aldığımda dile getireceğim. Bu da, nafaka alacaklarından hak zayıfına uğrayanlarla ilgili kanun tasarımızın mümkün olduğunca kısa sürede Komisyonun gündemine getirilmesi. Bu cümleden sonra bugünkü gündemi konuşmak istiyorum:

En sık şu söyleniyor tabii ki, çalışma hayatı, örgütlü toplum fakat sık sık TÜİK nüfusumuzu açıklıyor, nüfus artıyor örgütlü toplumumuz azalıyor, bu ters orantıyı Sayın Bakan herhâlde özel olarak inceletiyordur ve ben bu yasal düzenlemelerin dilerdim ki AB müzakere sürecine endekslenmemesine, kendileri de bir cümleyle bunu ifade ettiler, bu müzakere sürecinde bir eşiğin aşılmış olacağına dair, ben bunu milletin ihtiyacının halledilmesi anlamında algılamak istiyorum. Böyle bir düzenleme olması hepimizi daha mutlu eder. Ama iş barışı, iş yerindeki uyum vesaire gibi sözler söylenmekle beraber Türkiye'de biliyorsunuz ki bir süredir çalışma yaşamı tamamen performans üzerinden yürümektedir ve bu performans iş barışını değil, iş yerinde ekip olmayı değil, rakip olmayı doğuran bir sistemdir. Dolayısıyla bu konularda düzenleme yapılmalı diye düşüncemiz var. Ancak sendikal faaliyetleri sanayi devriminden başlatmak sanıyorum kadın hak arayışında Fransız

Devrimini referans almaya benzer. Kadın hak arayışları nasıl ki Fransız Devriminden başlamamıştır, Türk tarihinde Hayme Analar, Bacıyanı Rumlar varsa sendikal faaliyetlerde de Sanayi Devrimi'ni referans almak kendi tarihimize biraz haksızlık olur. Sanıyorum Ahilik dünyadaki bu konuda ilk kayda geçmiş düzenlemelerdendir, örgütlü çalışma hayatı anlamında. Ama bu tasarının geneline baktığımızda zaten pek çok kendi içinde çelişkiler barındırıyor, ben bir tane örnek vereyim sonra da müsaadenizle aşağıda bir konuşma yapmam gerekiyor oraya ineceğim.

Şöyle bir şey var burada Sayın Bakan da dile getirdi, ilk cümlesi de oydu: "Türk vatandaşlığı" ibaresini kaldıracğız dedi. Birçok yerden kaldırabilirsiniz, buradan da kaldırdınız ama kendi tasarınızda da bir çelişkiyle karşılaşrsınız çünkü e-devlet üzerinden TC kimlik numarasıyla kayıt öngörüyorsunuz Sayın Bakan. TC vatandaşı olmayanları hangi numarayla kaydedeceksiniz? Vallahi ben bilemiyorum. Ben grubumuz adına alt komisyonu elbette ki destekliyoruz çünkü bu konu hakikaten çok uzun süreler detaylı olarak taraflar arasında konuşulması gereken bir konu, bu böyle oldu bittiye gelmemeli, ne AB'nin süreci bizi alakadar eder bu aşamada ne de başka şeyler ama detaylı inceleme aşamasında sanıyorum daha fazla söz hakkımız olacaktır ve ben iş hayatına olumlu yansıyacak düzeltmelerin de o süreç içinde gerçekleşeceğini umut ediyorum.

Çok özür dileyerek müsaade istiyorum sizlerden, sağ olunuz.

Sayın Domaç çok teşekkür ederim söz hakkınızı verdiğiniz için.

BAŞKAN – Domaç çok kibar bir insandır.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, ben Sayın Domaçla ilk 2000 yılında galiba tanıştık, bir televizyon programına beraber katılmıştık. Yaklaşık on küsur yıldır tanışıyoruz kendisiyle. Ben biliyorum nezaketini.

Yalnızca Sayın Başkan bir şey söyleyeyim: Çalışma hayatı diyoruz Sayın Bakan, Medisteki çalışma süreleri uzadığı zaman sanıyorum aşağıda da tatsızlıklar oluyor, belki biraz onu da düzeltmek lazım, uzadığı zaman arkadaşlar yoruluyorlar...

BAŞKAN – Peki, şimdi şunu arz edeyim: Sayın Ruhsar Hanıma da Ali Öz Bey'e de çok teşekkür ediyorum. Dün kendileriyle de telefonla görüşerek böyle bir mutabakatın uygun olacağını düşündük alt komisyon olayının. Ben kendilerine hassaten burada tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Domaç buyurun efendim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, hakkımdaki bu iltifata da ayrıca teşekkür ediyorum.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Estağfurullah efendim gerçeği söyledim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Domaç, bir dakika efendim...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Milletvekilimiz ayrılmadan...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Affedersiniz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Estağfurullah efendim.

Şimdi ben konuşmamda böyle bir tarihimize haksızlık yapmak gibi bir şey hiçbir milletvekilinin aklından geçmez ama takdir edersiniz ki hak arama mücadelesi ilk insandan itibaren başlamıştır yani insan var olduğundan beri hak arama mücadelesi var. Burada tabii bir konferans düzeyinde bir konuşma olmadığı için geneli itibarıyla özetledim ve orada da şunu ifade ettim, dedim ki: Osmanlı Döneminde bunları cemiyetler ve dernekler şeklinde bu hak arama mücadelesinin sürdürüldüğünü söyleyerek tarihimize bir atıfta bulundun, herhâlde kaçırdınız o ifademi.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Ben kaçırmış olayım ama ben hatırlatmış da olayım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, hayır bunu söyleme ihtiyacı... İkincisi, tabii ki AB müzakere süreci önemli yani Türkiye bu süreçte bütün Hükûmetlerin katkılarıyla bir noktaya gelmiş, bunu diyorum. Bugünkü ilişkilerimizin ve Avrupa'daki bu düzeyin konumu farklı bir şey ama geneli itibarıyla baktığımız zaman bir yönüyle de bu yasaların AB süreciyle ilgisi var ama yaptığımız bütün düzenlemeler yine hep beraber muhalefetiyle iktidarıyla insanımız için, 75 milyonun mutluluğu içindir. O esasa dayalı olarak evrensel kriterleri kendi değer yargılarımızla özdeşleştirme gayreti ve çabası içerisindeyiz. Sendika kuruculuğunda Türk vatandaşlığının aranmaması var yoksa başka amaçlarla değil çünkü bizim vatandaşlarımız yoğun bir şekilde Avrupa'da bulunuyorlar yani Türk vatandaşı olarak orada sendika kurucusu olabilirlerken burada bir Alman'ın, bir Fransız'ın sendika kurucusu olamaması doğru olmaz. Bu mütekabiliyet açısından...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Fransızlara rezerv koyalım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır ben cevap olsun diye söylemiyorum yani bilgi olarak söylüyorum yoksa bunlar kendi görüşleriniz tabii ki saygıdeğer, ona da saygı duyuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Buyurun Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Parlamentomuzda dün akşam ortaya çıkan olaylarla ilgili yorum yapmak mümkün ama Parlamento çalışmalarını aksatmamak için şu anda öyle bir yorum sanıyorum bizim Komisyonumuzda sıkıntılı olur diye düşündüğüm için girmiyorum ama Parlamento çalışmaya devam etmek zorunda çünkü bu Parlamento kesintiye uğradığında ülkenin demokrasisi zarara uğruyor. Bunu çok iyi bilmek

İlâzım, alışmasını Parlâmentonun durdurmak demokrasiyi zedelemek anlamına geliyor. Dolayısıyla bunu hızla çalışma işini sürdürmemiz gerekir.

şimdi ileri demokrasi dediğimizde örgütlü toplumdan bahsediyoruz. Örgütlü toplumda yönetilebilen toplum anlamına geliyor, dolayısıyla birlikte yönetilen bir ülkeden bahsetmiş oluyoruz. şimdi bu yasa çok temel yasalardan bir tanesi, çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanımıza bu konuda yaptığı çalışmalar nedeniyle çok temel yasalardan bir tanesi. 2010 yılında anayasa değişikliği yaptık, bu anayasa değişikliği sonunda sendikal hak ve özgürlükler anlamında yeni bir dönem başlıyor, yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var. Dolayısıyla bu çalışma hayatımızın sorunlarını çözecek köklü bir yasa gereksinimi var. Bu da önümüze gelmiş durumda, eksikleri olabilir, tartışılacak kısımları olabilir, alt komisyonda tartışacağımız, alt komisyonda sosyal tarafları dinleyeceğimiz yerler olabilir, ilâveler olabilir ama bu gündemimize geldi, gündemimize gelmesi önemli bir yol almak anlamına geliyor. Bu, ülkemizdeki toplu sözleşme ve pazarlık esaslarını yeniden düzenleyecek bir yasa. İLO normlarına, Avrupa Birliği perspektifine uygun bir yasa hazırlığı içerisinde bulundu Bakanlığımız ama itirazlar tabii ki olacak. Bunu da değerlendireceğiz diye düşünüyorum ben. Onun için bir alt komisyona ihtiyacımız olduğunu da düşünüyorum Sayın Başkanım. Alt komisyonda bunu detaylıca görüşerek, tartışarak daha içerikli bir hâle getirme olanağına sahip olabiliriz. Onun için bir alt komisyon kurulmasında yarar var düşüncesindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN – ok teşekkür ediyorum Sayın Domaç.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Bir cümle...

BAşKAN – Peki, bir cümle, buyurun.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bu Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı'nın tali komisyonlarından bahsettiniz, eğer sizin tasarrufunuzdaysa burada bir fırsat eşitliği açısından da Kadın Erkek Fırsat Eřitlięi Komisyonunun da çalışanlar açısından tali komisyon olarak eğer tasarrufunuzdaysa...

BAşKAN – Bizim tasarrufumuzda değil ama görüş alabiliriz yani siz resen bunu görüşün kendi aranızda ve bize bir bilgi notu şeklinde oluşturacağımız alt komisyona aktarırsanız, ona yetişmezse komisyon düzeyinde aktarırsanız...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Alt komisyona müsaade ederseniz Fırsat Eřitlięi Komisyonundan bir hukukçu arkadaşı konuşsak da o da katılsa?

BAşKAN – Hiçbir mahzuru yok, onu artık alt komisyon başkanı arkadaşımız kim olacaksa o karar verir ama bizim usulümüzde gelen herkesi dinlemek var.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi anlaşılan ki bütün gruplar burada bir mutabakat içerisindeyiz ben usulen oylama yapacağım ama sosyal taraflara da bundan sonra hani işlemimizi de bitirelim, sosyal tarafların da söyleyecekleri notlarımızı alalım, belki alt komisyon da oluştuktan sonra arkadaşlarımız mutlaka geleceklerdir, fikir beyan edeceklerdir ama biz buradayken hep birlikte de bunları öğrenmiş olalım.

Ben tasarının alt komisyon oluşturularak devamını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Ben çok teşekkür ediyorum ve burada alt komisyon üye sayısı da önemli. Meclis İç Tüzük'üne göre partilerin oy dağılımına göre eğer 5 kişiden oluşacaksa AK PARTİ 3, CHP 1, MHP 1 üye vermesi gerekiyor. 7 kişiden oluşacaksa AK PARTİ 4, CHP 2, MHP 1 üye vermesi gerekiyor. 9 üye olursa AK PARTİ 5, CHP 2, MHP 1, BDP 1 gibi. Burada ben aldığımız fikre göre 5 veya 7 üye çünkü hızlı çalışabilmek için bunu da sizlerin 5 üye...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – 7 kişi...

BAŞKAN – 7 kalabalık olur Sayın Başkanım ama katkı vermek isteyenler için açık burası yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Mecliste bulunan, temsil edilen bütün grupların temsilcileri bulunuyor mu?

BAŞKAN – O zaman 9 üye olması lazım.

Şimdi onun öyle bir şeyi yani gelip katkı vermek istedikten sonra hepsine açık zaten.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama hem demokrasi hem temsilde adalet diyoruz.

BAŞKAN – Ne kadar kalabalık olursa o kadar iş yavaş yürür sorun değil aslında. İsterseniz hep birlikte komisyon olarak devam edelim, o ayrı. Ama eğer hızlı bir şekilde teknik düzeyde çalışacaksak...

MHP Grubu ne düşünüyor?

ALİ ÖZ (Mersin) – 7 olsun.

BAŞKAN – “7 olsun.” diyorsunuz.

Tamam 7 olmasını isteyenler... 5 olmasını isteyenler... Evet, 7 üyeden teşekkür edecek. AK PARTİ 4 üye belirleyecek, CHP'den 2 üye, MHP'den 1 üye bekliyoruz ama BDP'den 1 üyemiz var, o da geldiği zaman tabii ki hiçbir arkadaşımız yani katkı vermesini istemeyecek... Onu ben şimdiden söyleyebilirim. Mutlaka herkesin katkı verme hakkı var zaten.

Bu arada arkadaşlarımız, MHP'den Ali Bey; Cumhuriyet Halk Partisinden Çelebi'yi ben zoraki yazıyorum, Candan Hanım; AK PARTİ'den Mahmut Bey, Sayın Domaç, Sıtkı Güvenç, İsmail Tamer.

Değerli arkadaşlar, bahsettiğimiz isimlerden ve 7 kişiden oluşan bir alt komisyon kurmuş olduk. Bunu en kısa sürede sosyal paydaşlarımızla da görüşerek inşallah en iyi raporu hazırlayacaklardır. Ben buna eminim. Başarılar diliyorum.

Yalnız sosyal tarafların Sayın Bakanım görüşlerini alacağız burada kısa da olsa. Fikir beyan etmek isterlerse kayıtlara geçmesi bakımından çok özet bilgi verirlerse seviniriz. Bunun dışında da diğer detay bilgilerini alt komisyonumuza, komisyon kendi aralarında toplanıp Başkan ve yönetimini seçecek ve çalışmalara en kısa sürede başlayacaklardır.

Burada sosyal taraflardan arkadaşlar gelen sendika temsilcileri acaba şimdi mi görüşmek isterler yoksa alt komisyonda detaylı görüş mü bildirmek isterler?

HAK-İŞ GENEL BAŞKANI MAHMUT ARSLAN – Sayın Başkan, kısa bir bilgi...

BAŞKAN – Çok kısa bir bilgi Mahmut Arslan Bey.

Buyurun.

HAK-İŞ GENEL BAŞKANI MAHMUT ARSLAN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri, sosyal tarafların değerli temsilcileri; Hak-İş adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına gelmiş olmasını Hak-İş olarak önemli ve anlamlı buluyoruz. Yaklaşık otuz yıllık bir süreçten buralara geldik. 12 Eylül 1980 darbesinin yapıcıları, 12 Eylül'e giden sürecin sorumluları olarak sendikaları ve işçileri görmüşlerdi. Bunun rövanşı olarak da öyle bir yasa hazırlandı ki bütün barajları açsanız bile yeni barajlarla karşı karşıya kaldık ve ne yazık ki Türkiye 1980'lerden 2012'lere gelirken endüstri ilişkiler sisteminin en önemli ayağı olan sendikaları büyük ölçüde tasfiye etmiş, sendikalı işçilerin büyük ölçüde ortadan kalktığı Türkiye'nin aydınlık yüzüne yakışmayan bir tabloyla karşı karşıyaydık. Sayın Bakanın, Hükûmetin güvenoyu almadan sosyal tarafları bir araya getirerek özellikle bu Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı'nın ortaya çıkması konusundaki gösterdiği gayreti, çabayı takdirle karşılıyoruz. Sayın Bakan bütün sosyal taraflara, işçi ve işveren konfederasyonlarına süresiz zaman tanıyarak birlikte çalışmanın en güzel örneğini bize ortaya koyarak verimli bir çalışmayı birlikte başardık ve Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı'nın taslağının yüzde 98'inde sosyal taraflar uzlaştılar. Bu, Türkiye'de çok nadir görünen bir durumdur. Biz Parlamento gündemine gelecek bir taslağın büyük ölçüde taraflar olarak uzlaşmış olmamızın Parlamentonun yükünü de hafifleteceğini düşünerek çok önemli bir başarıya imza attığımızı düşünüyorum.

Sayın Bakanla ve sosyal taraflarla üzerinde uzlaştığımız taslağın ne yazık ki Parlamenta inerken yaklaşık 10 maddesine müdahale edilmesi ve bu maddelerin tarafların uzlaşması...

BAŞKAN – Mahmut Bey onların şimdi söylemenin çok bir şeyi yok artık yani onlar şimdi yeniden görüşeceğiz bunları.

HAK-İŞ GENEL BAŞKANI MAHMUT ARSLAN – ...dikkate alınmadan tasarının bu şekliyle gelmesi bizi ciddi şekilde rahatsız etmiştir çünkü yüzde 3’le ilgili baraj konusu... Üyelerimizin bilmesini istiyorum yüzde 3 baraj kabul edildiği zaman 100 tane sendikanın sadece 20 tanesi toplu sözleşme yetkisini alabilecektir. 80 sendika toplu sözleşme yetkisini alamayacaktır. O nedenle yüzde 3 barajının mutlaka makul, kabul edilebilir, endüstri ilişkiler sistemimizi zora sokmayacak ve sendikalı yaşamı ayakta tutacak bir noktaya taşınması konusunda hem üyelerimizin hem de alt komisyon üyelerimizin destek ve katkısına ihtiyacımız var.

Sayın Bakanın ve Sayın Başkanın hoşgörüsüne sığınarak biz sosyal taraflar olarak gerçekten Hak-İş, Türk-İş, DİSK, TİSK ciddi bir özveriyle çok önemli bir çalışma yaptık. Bu çalışmanın sonuçlarını burada aynı şekilde alacağımıza inanıyorum. Katkılarınıza, desteğinize ihtiyacımız var. Türkiye’ye yakışmayan, Türkiye’yi gerçekten 21’inci yüzyıla yakışmayan bir yasadan kurtaracaksınız. 12 Eylülle hesaplaşmak için bir fırsat bunu da değerlendireceğinize inanıyorum. Hak-İş olarak bu tasarının alt komisyonda kısa zamanda sonuçlandırılması ve Hak-İş’in katkı ve desteğini süratle, ısrarla sürdüreceğimizi ifade etmek istiyorum.

Herkese saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Türk-İş adına kim var burada? Siz de kısa bir açıklama yapın ama lütfen uzatmayalım çünkü nasıl olsa bunlar alt komisyonda ve komisyonda... Komisyona tekrar çağıracağız sizi, gerekirse görüş alacağız.

Çok kısa lütfen.

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TENCEL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben kısa konuşacağım Sayın Başkanımın söylediği gibi.

Bu yasa gerçekten çalışma hayatını çok yakından ilgilendiren bir yasa. Bu yasanın alt komisyonda görüşülmesini biz de uygun buluyoruz ve görüşlerimizi de alt komisyona bildireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

DİSK adına kim var acaba?

DİSK HUKUK MÜDÜRÜ NECDET OKCAN – Sayın Başkan, ben de konfederasyonum adına şansınızı ve komisyon üyelerini ve Sayın Bakanı selamlıyorum.

Konfederasyon yöneticilerimiz yarın DİSK 14’üncü Genel Kurulu olması nedeniyle burada hazır bulunamadılar, bir görevlendirmeye onlar adına burada bulunuyorum. Ben de diğer konfederasyon yöneticilerinin vurguladığı gibi ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşme ILO sözleşmelerine ve AB müktesebatına uyum önemlidir. Türkiye uzun yıllardır ILO’nun kara

listelerinden çıkamamaktadır. Türkiye'nin gelişmişlik düzeyiyle uygarlık düzeyiyle uyuşmayan bir çizgidir bu, tablodur.

Sayın Bakanlığımız ILO sözleşmelerinin gereklerini çok iyi bilmektedir. Gerek bundan önceki Sayın Bakanımız Ömer Dinçer, gerek Sayın Faruk Çelik ve Bakanlık kadroları fakat özellikle birtakım uyuşmazlıklar olmasına rağmen üçlü danışmada taslak Bakanlar Kurulunda önemli değişikliklere uğramıştır ve bu değişiklikler Sayın Bakanın burada bahsettiği gibi 12 Eylül zihniyetini çok aşma hedefini zedelemiş görünmektedir.

Bunlar özellikle sendikalara devlet müdahalesi, toplu sözleşme düzeninde ve grev düzeninde yasakların, ILO sözleşmelerine aykırı yasakların sürmesi, özellikle ILO'nun yıllardır vurguladığı çifte barajın hâlâ sürmesi biz ciddi bir hazırlıkla karşınıza geldik. Bunu sayın üyelerimize ve size de takdim ettik. Arkasında bunun (DİSK-AR) DİSK Araştırma Enstitüsünün bir araştırması vardır. Yetki ve sendikaların yetkisinin yüzde 3 barajı karşısında ne duruma geldiğini, yüzde 10 barajından daha vahim noktadayız. Türkiye'de yüzde 3 bir ilerleme gibi istatistiksel bir oyundur bu, bir yanılsamadır. O rapora ben sayın vekillerimizin ve şahsınızın bir göz atmasını temenni ediyorum çünkü o çok açıklık ve çıplaklığıyla koymaktadır ortaya. Sadece bu bile bu yasanın ciddi bir şekilde tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TİSK adına, Bülent Bey...

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Teşekkür ederim Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; efendim çok zor bir yasa yapılıyor bugün Komisyonumuzda ve Meclisimizde de inşallah bu yasanın olumlu sonuçlanacağını düşünüyoruz. Gerçekten öyle bir yapı ki hem çok çatallı hem de çatışmacı bir yapıyı dengelemeye çalışan bir yasayla karşı karşıyayız. Tabii, bunun da toplumdaki kesimler arasında ciddi şekilde etkilerinin olacağını göreceğiz. Fakat bir noktaya dikkatinizi çekerek de bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Şu andaki yasanın getirilme zamanıyla ve dünya ekonomisi ve Türkiye ekonomisinin yaklaşımı, bu zamanlamalar gerçekten çok önemli. Bir taraftan krizler yaşanıyor, bir taraftan bu konuları dikkate alarak yaklaşmamız gerekiyor ki bu müzakereler esnasında da bunu fazlasıyla da hissettik ve duyduk hem işçi kesim hem işveren kesim olarak.

Yalnız bir nokta çok önemli burada Sayın Başkan; Bakanlığımızın tutumu. Bunu rahatlıkla şöyle söyleyebilirim: Dünyada geçerli olan sosyal diyalog süreçlerinin bile üzerine geçilmiştir bu müzakereler esnasında. Hatta örnek alındığını düşündüğümüz, hatta bize zaman zaman “Şöyle yapın böyle yapın.” denilen, Avrupa Birliği ülkelerinin ilerisinde bir sosyal diyalog anlayışıyla yapılmıştır bu taslaklar. Evet, farklı görüşlerimiz var, düşüncelerimiz var, -Sayın Başkanın söylediği gibi-

mutabık olduğumuz konular var. Fakat taslağın başladığı yerden geldiğimiz noktaya geldiğimizde bunun bir çalışma ürünü olduğunu, ortak bir yaklaşım olduğunu da rahatlıkla söyleyebiliriz. Demin söyledim, farklı görüşlerimiz de var, yazılı olarak da sizlere arz ettik bunları. Ama alt komisyonda bunları rahatlıkla tarafların da uzlaşısıyla çözebileceğimiz kanaatini taşıyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

TOBB adına burada arkadaşımız var.

İlave söyleyeceğiniz bir şey varsa... Zaten TİSK sizin adınıza konuştu ama.

TOBB TEMSİLCİSİ – İki konuda...

BAŞKAN - Peki, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aslında, efendim, usul açısından sormak istedim. Yani mesela konfederasyonlar konuştu, örnek diye veriyorum. Yani burada çünkü sosyal taraflar diye bilinen taraflar belli, üçlü danışma kurulunda da belli. Bakanlık, Türkiye İşverenler Sendikası, diğer konfederasyonlar, yasanın emri de bu. Peki, şimdi, TOBB böyle bir talepte bulunursa yarın da bize - öğrenmek için cahilliğime verin- yarın da başka birisi gelir alt komisyonda veya bu komisyonda görüşlerini açıklamak isterse, mesela TÜSİAD, MÜSİAD veya başka işveren örgütü, ticaret odası, sanayi odası veya başka bağımsız sendikalar TUSKON gibi, bağımsız sendikalar “Biz de görüşlerimizi burada sunmak istiyoruz.” derlerse bu imkân tanınacak mı? Öğrenmek için...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Çelebi, yaklaşık -Sayın Bakanımız biliyor- işte epeycedir buradayız. Şimdi, ben yaklaşık on yıldır bu Komisyonda görev yapıyorum. Prensip olarak gelen hiçbir kimseye “Fikrini beyan etme, geri dön.” demedim, demek de istemem. Çünkü her fikir bizim için önemlidir katılalım katılmayalım, bir katkı için söyleniyordur. Ama nezaketen sormuş olduk, keşke sormasaydık demek ki sizin için. Ama ben konuşmasından yanayım herkesin. Kim istiyorsa gelsin fikrini açıklasın, bizim bundan çekinecek veya korkacak bir şeyimiz yok. Ha, ne olur? Biraz zamanımız değerli, erken davranmasını isteriz, biraz özet davranmasını isteriz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Tamam, o zaman anlaşıldı. Ona göre davranalım diye.

MUSA ÇAM (İzmir) – Önümüzdeki dönem sizi Meclis Başkanı yapalım Sayın Başkan, söz hakkımızı kısıtlamayın.

BAŞKAN – Biliyorsunuz ki önümüzdeki dönem yokuz ortada.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sizin gibi Meclis Başkanına ihtiyaç var.

BAŞKAN – Estağfurullah. Yok efendim, o benim yapabileceğim bir iş değil, o çok önemli bir iş.

Evet, buyurun, kısa yalınız.

TOBB TEMSİLCİSİ – Türkiye’deki 1 milyon 300 bin işverenin temsilcisi olan örgütümüzün, Odalar Birliğinin görüşlerini hayati önemde gördüğümüz iki konuyu kısaca arz etmek istiyorum. Birisi

iş kolu barajının yüzde 10'dan yüzde 3'e düşürülmesidir. Bunun iki yönlü etkisi olacağını düşünüyoruz. Bir: İş kolu barajlarıyla marjinal grupların iş yerlerinde örgütlenmesini kolaylaştıracak üretim merkezlerinin çatışma merkezleri hâline dönüşmesine yol açacağından endişe ediyoruz. İkincisi de KOBİ'lerin kapsamlı bir sendikacılık hareketiyle karşı karşıya kalacağından endişe ediyoruz. 2023'te en büyük on ülke arasına gireceksek bunun bizim açımızdan büyük bir sıkıntı yaratacağını düşünüyoruz. Bu konudaki önerimiz yüzde 3'ün asgari yüzde 5'e yükseltilmesi yönündedir.

İkinci konu da noterlik kaydının kaldırılarak e-devlet kapısı üzerinden kayıtların yapılması. Bu konuda, çalışan kesimin özellikle bilgisayar ve İnternet kullanımının düşük olması nedeniyle bu konunun suistimale yol açacağını, e-devlet şifrelerinin üçüncü şahıslarla paylaşılması durumunda sendikaların üyelik kayıtlarının sağlıklı olmayacağını düşünüyoruz. Dolayısıyla biz daha demokratik hâle getirmek isterken bu kayıtları daha ciddi bir kısıtlamayla karşılaşacağız diye düşünüyoruz. Bu nedenle, sendika üyeliğine ilişkin kayıtların, e-devlet kayıtlarının da noter gözetiminde yapılmasını ve tasdikini istiyoruz; ikinci önerimiz de budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ama e-devlete bu kadar güvensiz olursak banka hesaplarımızı da üçüncü şahıslar alır demektir. Neyse onu tartışacak arkadaşlar, tamam.

Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, katkı vermek isteyen mutlaka sosyal taraflar vardır, ancak daha fazla kişileri daha sonra dinleyebilir alt komisyon diyorum. Bürokrasiden gelen arkadaşların bu konuda bir çekincesi veya kaygısı varsa kanunla ilgili onları da lütfen alt komisyon toplantılarında dile getirsinler.

Ben, tasarının alt komisyonda görüşüleceğini tekrar ifade edeyim, buna ait kararı verdik, 7 kişiden oluşan komisyonu oluşturduk, alt komisyonumuzu.

Alt komisyonumuza başarılar diliyorum. Kanunun hayırlı uğurlu olmasını diliyor, saygılar sunuyorum efendim.

Toplantımız bitmiştir.

Kapanma Saati: 15.06